

Antoni Verdaguer i Vicenç Villatoro*

Cinema català: defensa de l'èxit

Arran d'unes declaracions recents de l'actor Juanjo Puigcorbé a EL TEMPS i, més enllà de la defensa personal i professional, Antoni Verdaguer i Vicenç Villatoro, director el primer i guionistes tots dos de «L'escot», plantegen qüestions importants sobre la cinematografia del país.

Imagini el lector un Barça-Madrid, posem per cas, final d'alguna Copa important. La vigília del partit, l'entrenador del Barça ha dit en una roda de premsa que en aquest cas tota la seva tàctica ha estat pensada per guanyar, que potser no es farà un futbol de primera, no hi haurà gaires virgueries, però que s'intentarà guanyar el partit. L'endemà, juguen i guanya el Barça per sis a zero, posem també per cas. Doncs imagini el lector que a la sortida del partit algú, un jugador que podia haver jugat i no ha jugat, agafa l'entrenador i li diu que és un inútil, que el partit ha estat mal plantejat, perquè, tot i guanyar per sis a zero, l'equip no ha fet totes les floriures que se li podrien demanar i perquè el jugador en qüestió es veia amb cor —en la teoria— d'haver fet que l'equip jugués molt més bé, tot i que potser sense guanyar.

Suposo que una situació metafòrica, com aquesta, provocaria en l'entrenador en qüestió una certa perplexitat. Doncs bé, és exactament aquesta perplexitat la que vam sentir ara fa uns dies quan vam llegir a EL TEMPS, dintre d'unes declaracions de Juanjo Puigcorbé, una referència displicent, des d'una certa prepotència axulada, a la nostra feina a *L'escot*. Si ens hem sentit obligats a respondre, és perquè aquesta perplexitat va acompanyada d'una certa preocupació. No, evidentment, perquè al senyor Puigcorbé no li hagi agradat la pel·lícula. Tampoc per la desagradable sensació d'haver perdut una tarda —en una reunió a la qual ell fa referència— explicant-li una cosa de la qual no ha entès res de res.

I tampoc per la valoració displicent i de passada que pot fer d'unes feines de direcció i guionatge un extraordinari actor que, precisament, té com a personatge més fluix

de la seva carrera aquesta mena de progrés-espontani-modern que intenta interpretar fora de les pantalles i els escenaris, sota la seva pròpia direcció i el seu propi guió. El problema veritable, el que ens fa respondre, és que les seves declaracions eren el símptoma d'un estat de confusió mental que podria arribar a ser contagiós, si no es desmenteix des del principi.

En el nostre país hi ha una tendència —de la qual aquestes lamentables declaracions serien un exponent— a jutjar qualsevol obra, no en funció dels objectius que pretenia i de l'adequació a aquests objectius, sinó comparant-la amb l'obra d'art immaculada i mai no realitzada que aquell qui jutja té al calaix de casa o que es creu amb la capacitat de realitzar. Una comparació d'aquesta mena sempre té un desavantatge

previ a allò que no està fet, que només està imaginat, que no ha hagut de resoldre els milers de problemes de la realització pràctica, sempre és químicament més pur, més brillant i més rodó que allò que ja està fet, que ha hagut d'adaptar la rodonor de la idea inicial a les possibilitats reals, a la plasmació pràctica.

Però, a més, jutjar una obra sense jutjar-ne els objectius, com si estigués feta en el buit, porta a utilitzar erròniament els conceptes, en els errors que cometia el senyor Puigcorbé. Si vols fer una obra d'art que passi a totes les antologies del cinema i et surt una pel·lícula que fa milions de taquilla, però no adquireix la consideració d'obra innovadora i antologable, es pot dir que qui l'ha dirigida s'ha equivocat. Si un director vol fer una pel·lícula per donar diners i és un fracàs comercial absolut, aquest direc-

tor haurà fracassat, per molt que la pel·lícula s'esmenti a tots els papers escrits com una proposta interessant i innovadora. En altres paraules, està ben fet allò que serveix per aconseguir els objectius que s'ha fixat, tot i que no n'acompleixi uns altres —que potser per a determinat sector del públic serien més importants—, i està mal fet allò que no ho aconsegueix.

Són faves comptades. Nosaltres defensem que, per a la indústria cinematogràfica catalana, l'èxit de públic i de taquilla que ha significat *L'Escot* ha estat un pas importantíssim.

L'Escot —com l'entrenador del Barça de la metàfora inicial— va escollir entre tots els objectius possibles d'una pel·lícula uns objectius concrets: atreure un nombre molt alt d'espectadors al cinema, amb una pel·lícula en català, feta per la indústria i per l'artesania cinematogràfica catalana. Com el Barça de la metàfora, aquest objectiu s'ha aconseguit, i per un sis a zero com el de l'exemple. El senyor Puigcorbé va sortir a mitja pel·lícula. Què hi farem. No és això el que ens preocupa ni el que ens molesta, en aquest cas. El que ens preocupa és el que el to de les seves respostes té de prepotència, menyspreu al públic, manca de realisme i arbitratge metafísic d'unes qüestions que són més complexes del que insinua. Esperem que, més enllà de la prepotència amb la qual jutja els altres, el senyor Puigcorbé, —que fins ara ha aparegut no només com a actor sinó també com a guionista en productes tan discutibles com els que critica—, serà capaç d'aconseguir, si no tots dos objectius alhora, com a mínim un dels dos. Si ho fa, no tindrem cap inconvenient a reconèixer-ho. □

* Director i guionista de «L'escot»